

Hoofdboodschap

- Het **recht op onderwijs van het kind staat centraal**.
- Vrijstelling van de leerplicht (artikel 5b) wordt **veel moeilijker**.

Wat zegt de Hoge Raad (21 april 2026)?

- Openbare scholen moeten:
 - **objectief**
 - **kritisch**
 - **met respect voor verschillende overtuigingen** zijn. (Pluralistisch)
Een school is pluralistisch als:
 - er **ruimte is voor verschillende religies en overtuigingen**
 - leerlingen leren dat er **meerdere manieren zijn om naar de wereld te kijken**
 - de school **geen één waarheid oplegt**
 - respect voor andere meningen **actief wordt gestimuleerd**
- Daarom zijn ze in principe **geschikt voor iedereen**.
- Vrijstelling vanwege bezwaren tegen openbaar onderwijs kan **bijna niet meer**.
- Strikter toetsingskader met openbaar onderwijs als uitgangspunt.
- OM wordt nadrukkelijk verzocht weldegelijk te vervolgen bij het niet ontstaan van een vrijstelling en het niet inschrijven van een kind
- Gemeenten wordt opgedragen strikter te toetsen

Gevolgen voor ouders

- Ouders moeten nu:
 - **heel concreet bewijzen** dat scholen niet voldoen
 - dit **per school in de omgeving** aantonen
- Algemene bezwaren (zoals "neutraal onderwijs past niet bij ons") zijn **niet meer genoeg**
- Vrijstelling wordt **niet meer automatisch gegeven**

Nieuwe eisen aan onderbouwing

Ouders moeten:

- Per school aantonen:
 - dat onderwijs **niet objectief, kritisch of pluralistisch is**
- Bewijs gebruiken zoals:
 - schoolgids of schoolplan
 - lesmateriaal
 - inspectierapporten
- Aantonen dat er sprake is van **beïnvloeding of indoctrinatie**
- Op tijd melden (voor **1 juli**)

Gevolgen voor lopende vrijstellingen

- Gemeenten moeten **actief handhaven**
- Vrijstelling kan **tussentijds worden ingetrokken**
- Grote kans dat vrijstellingen per **1 augustus stoppen**
- Voor nieuw schooljaar gelden direct de **strengere regels**

Praktische impact

- Drempel voor vrijstelling is **veel hoger**
- Thuisonderwijs via deze route wordt **zeer lastig**
- Vraagstuk ontstaat: hoe kinderen weer laten instromen op school

Huidige aanpak (voorstel)

- Nieuwe aanvragen:
 - afwijzen als er een openbare school in de buurt is
 - behalve als ouders sterk bewijs hebben
- Voor bestaande vrijstellingen:
 - nog **onduidelijk beleid**
 - overleg loopt tussen overheid en organisaties

Communicatie naar ouders

- Ouders worden geïnformeerd:
 - dat vrijstelling waarschijnlijk **niet blijft bestaan**
 - dat er **nieuwe regels komen**
 - dat besluitvorming nog **in afwachting is**

Belangrijkste conclusie

- Vrijstelling op religieuze gronden wordt **sterk ingeperkt**
- De focus ligt nu **duidelijk op schooldeelname van het kind**

Afspraken maken Regio:

- Gaan we de voorbeeldbrief van Ingrado versturen naar ouders van huidige aanvragen?
- Nadenken over de overstap van thuisonderwijs naar onderwijs op school.
 - Hoe bepalen in welke groep instromen
 - Overstap rigoureuus of geleidelijk
 - Moeten er gesprekken gevoerd worden met de openbare scholen?
- Willen we ook nog specifiek kijken naar leeftijd van de leerling, dus bijvoorbeeld verschil tussen kind in groep 2 of in groep 7/8?
- Wel moet nog gekeken worden naar de uitwerking. Hier is Ingrado mee bezig met OM, VNG, OCW
- Aanvragen wel/niet via werkgroep?
- Ingrado is bezig met OM, VNG, OCW met een nadere uitwerking. Voorstel is om dit af te wachten en te volgen
- Wat is een redelijke afstand? Aansluiten bij leerlingenvervoer?
- Welke acties inzetten als blijkt dat een openbare school niet voldoet? Acties ouders en/of leerplicht?

Op welke vragen willen we verder nog antwoord van Ingrado?

Beste ouder(s)/verzorger(s),

Het afgelopen schooljaar bent u vrijgesteld geweest van de inschrijfplicht voor uw kind op grond van uw levensovertuiging (artikel 5 onder b Lpw). Voor schooljaar 2026/2027 heeft u opnieuw een beroep gedaan op deze vrijstelling. Wij informeren u hierbij over een recente ontwikkeling en wat dit voor u en uw kind betekent.

Op 21 april 2026 heeft de Hoge Raad een uitspraak gedaan over deze vrijstelling. In deze uitspraak staat het recht van kinderen op onderwijs centraal. De Hoge Raad heeft bepaald dat een vrijstelling in de meeste gevallen niet langer mogelijk is wanneer er in de buurt een school voor openbaar onderwijs beschikbaar is. Openbare scholen moeten onderwijs geven dat objectief, kritisch en met respect voor verschillende opvattingen is.

Wat betekent dit voor u?

Dit betekent dat de vrijstelling die u heeft, in de toekomst waarschijnlijk niet kan blijven bestaan.

Voor de vrijstellingen die in het verleden al zijn ontstaan, zijn Ingrado, het Openbaar Ministerie, de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) in overleg. Wij verwachten dat er snel meer informatie komt. Zodra wij meer weten, informeren wij u zo snel mogelijk.

Dit betekent dat wij uw beroep op vrijstelling voor schooljaar 2026/2027 voorlopig helaas nog niet kunnen behandelen, omdat ook wij in afwachting zijn van verdere berichtgeving.

Heeft u vragen over deze brief? Dan kunt u contact opnemen met de afdeling leerplicht via xxx.